

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 100.

V Ljubljani, v petek 1. maja 1896.

Letnik XXIV.

Vabilo na naročbo.

S 1. majem pričenja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Razprava o volilni preosnovi.

(Govor poslanca Kluna v drž. zboru dne 24. aprila t. l.)
(Dalje.)

Gotovo pa bi se ugovarjalo, da se mora pri razdelitvi 72 novih mandatov jemati v poštev ne samo število vsega prebivalstva, temveč število tistih moških prebivalcev, ki so dovršili 24. leto in imajo volilno pravico, in da se tudi ne sme prezreti davkoplačevalstvo, kakor se jemlja to dvoje na tabeli I. v rubriki 8. in 9. v pošte.

Z ozirom na prvi zakon, pritrjam vladi brez obotavljanja. Število poslancev se mora določiti v proporcionalnem razmerju s številom prebivalcev, pa tudi s številom volilcev, in sicer po povprečnem številu iz obeh teh faktorjev.

Pa tudi ta temeljni stavek opravičuje ravno tako kakor v prvem, tudi v drugem delu in v celoti drugega poslanca za deželo Kranjsko. Po izkazu na tabeli I. v tretji rubriki ima naša državna polo-

vica 5,543.796 prebivalcev, kateri so stari nad 24 let in so poklicani k izvrševanju volilne pravice.

Ce se torej 72 mandatov trdno držimo, pride 72.833 takih prebivalcev na jednega poslanca; izmej prej obravnavanih manjših dežel izkaže to število le Istra, ostale štiri dežele, to je Solnograško, Gorica in Gradiška, Trst z okolico in Predarlško pa ne, in morajo si, kakor sem prej z ozirom na število prebivalcev izpeljal, izpesoditi primanjkljaj od družih večjih dežel, katere bi imele dati od svoje vsote 2-3 odstotkov. Ce se ta račun izpelje, ostanejo za število poslancev merodajne sledeče številke, in sicer za

	moških prebivalcev	nad 24 let starih
Galicijo	1,410.761	
Češko	1,339.880	„ „ „ „
Nižje Avstrijsko	606.870	„ „ „ „
Moravsko	508.190	„ „ „ „
Stajersko	325.716	„ „ „ „
Tirolsko	199.748	„ „ „ „
Gornje Avstrijsko	206.802	„ „ „ „
Kranjsko	109.570	„ „ „ „
Slezijo	120.447	„ „ „ „
Dalmacijo	121.847	„ „ „ „
Koroško	87.032	„ „ „ „
Bukovino	147.688	„ „ „ „
Istrijo	74.030	„ „ „ „

Na podlagi te rubrike pride izmej 72 poslancev na

Galicijo	19-3
Češko	18-4
Nižje Avstrijsko	8-3
Moravsko	6-9
Stajersko	4-4
Tirolsko	2-7
Gornje Avstrijsko	2-8
Kranjsko	1-5
Slezijo	1-6
Dalmacijo	1-7

Koroško	1-1
Bukovino	2
Istrijo	1

Skupaj torej 67-7 ali okroglo 68 poslancev, in če prištejemo še štiri manjše dežele, imamo polno število 72 poslancev. Tudi v tem štetju je torej izkazana Kranjska z 1-5 odstotkov.

Ce se pa zopet le na cela števila ozremo in razdelimo še ne razdeljene ostanke mej ostale poslance dotičnih dežel, kakor smo storili prej pri številu prebivalcev, tedaj mora vsak poslanec razun prejšnjih 72.833 moških prebivalcev nad 24 let starih zastopati še:

v Galiciji	1.418
na Češkem	1.604
„ Nižje Avstrijskem	3.000
„ Moravskem	11.865
„ Stajerskem	11.461
„ Tirolskem	27.041
„ Gor. Avstrijskem	30.568
„ Kranjskem	36.737
v Sleziji	47.614
„ Dalmaciji	49.014
na Koroškem	14.199
v Bukovini	20.000
„ Istriji	1.197

Po teh preračunih bi se moralo gledé drugega mandata ozirati: v prvi vrsti na Dalmacijo, v drugi na Slezijo in že v tretji vrsti na Kranjsko, torej zopet prej kot Gornje Avstrijsko in Tirolsko gledé tretjega mandata.

Do istega rezultata pridemo, če potegnemo iz doslej preračunanega odstotnega stavka o prebivalstvu in številu volilcev dvojni prerez. Za Galicijo tvori to dvoje vsoto 38-8, prerez bi bil torej 19-4; za

Češko	17-8
Nižje Avstrijsko	7-8
Moravsko	6-8
Stajersko	4-05

LISTEK.

Neki svetli pojavi v zraku.

V „Slovenca“ z dne 25. aprila t. l. beremo ta-le dopis iz Novega Mesta: „Danes 24. t. m. dopoldne okoli 11. ure se je videl pri nas okoli solnca velik kolobar temnosive barve. Obrobjen je bil na okoli z marvičnimi barvami. Kolobar se je polagoma razširjal in postajal vedno svetlejši. Solnce je imelo med tem nenavadno blede svetlobo; ozračje je bilo mirno. Vse to je trajalo nekaj nad jedno uro in se je moglo opazovati s prostim očesom.“

Marsikateri naših cenjenih bralcev se je pač, ko je bral te vrstice, radovedno vprašal: „Kaj neki pomenja ta čudni naravni pojav, in kako je nastal?“ Mislil si je morda, da se vrše bogsigavedi kake spremembe visoko gori na nebu, v bližini solnca. V tem pa se je zelo motil. Vzrok temu pojavu je namreč iskati v našem ozračju samem, in postanek mu je skoro isti ko mavrici.

Sam sicer nisem opazoval tega pojava, pač pa drugega, temu prav podobnega, dne 25. aprila t. l. zvečer ob 1/9. uri in sicer okoli meseca. Mirno je plaval le-ta po nebnej višini in kazal svoje skoro

polno lice nam zemljanom. Nebo je bilo inače čisto, le pernat oblaki (ovčice, cirrus) so se vrstili v bližini meseca, okoli katerega se je zdajci prikazal precej širok, lepo barvan kolobar. Barve so se sicer ločile druga od druge, vendar pa niso bile čiste. Ta prizor je trajal toliko časa, dokler niso oblaki zginiti iz mesečeve bližine. Kolobar se je kazal le na oblačkih, tam pa, kjer teh ni bilo, je bil pretrgan.

Podobno se je najbrže godilo tudi 24. aprila s solnčnim kolobarjem. Prejšno noč je deževalo, in drugi dan so se podili na nebu le še oblaki in oblački, zlasti v bližini solnca. Dopisnik sicer trdi, da je bilo ozračje mirno, ne pove pa, je-li bilo na nebu videti tudi kaj oblakov ali ne. Prikazal se je lepo barvan kolobar, in ker so se podili oblaki in oblački okoli solnca nad jedno uro, trajal je tudi pojav nad jedno uro.

Tak pojav nastane na nebu večkrat, in sicer le takrat, kadar je nebo ovito v tanke, dosta prozorne oblake. Ljudstvo ga imenuje: kolobar okoli solnca ali kolobar okoli meseca, znanstveno pa se imenujejo ti kolobarji aureoli. Podoben pojav se ti pokaže, če gori sveča v prostoru, v katerem je mnogo vodene pare, ali pa, če pogledaš svečo skozi steklo, ki je posuto s takozvanim likopodijevim praškom.

Taki kolobarji okoli solnca ali meseca navadno niso popolni, marveč pretrgani. Popolno razvit kolobar se vidi v srednji Evropi do 50 krat na leto; v mrzlejših krajih pa mnogo večkrat. Tudi se vidijo ti pojavi okoli meseca mnogo večkrat ko okoli solnca. Iz tega pa še ne sledi, da se okoli solnca dogajajo redkeje ko okoli meseca; solnce jih samo vsled svoje žarke svetlobe zatemni, da jih ne vidimo. Videti pa moreš tak kolobar okoli solnca, če ga opazuješ v zrcalu, ki je zadaj črno prevlečeno, ali pa v vodi, v katerej se vidi ta kolobar posebno jasen in razvit.

Včasih se vidita okoli solnca ali meseca tudi dva kolobarja: jeden manjši in čistejši, in drugi večji, pa temnejši in manj razvit. Prav redkokrat se vidi več kolobarjev, najčešče pa se pokaže samo jeden.

Da se pojavi kolobar, je treba, kakor smo rekli, da se nahajajo okoli solnca ali meseca oblaki. Le-ti pa ne smejo biti niti preveč gosto nakopičeni, niti preveč prozorni; kajti drugače v prvem slučaju oblak čisto zakrije solnce ali mesec, v drugem pa se kolobar niti ne pojavi.

Kaki morajo biti ti oblaki, in kako na njih navstane kolobar, o tem se sodi različno. Flammarion misli, da sestoje ti oblaki iz ledenih, kristalnih

Tirolsko	2:5
Gornje Avstrijsko . . .	2:5
Kranjsko	1:5
Slezijo	1:6
Dalmacijo	1:6
Koroško	1:05
Bukovino	1:9

Ce pa že številke same za-se govoré za drugi mandat Kranjske, je naša zahteva tem bolj opravičena, ker so te številke v resnici večje, kakor so zaznamovane na tabeli I. Ne sme se namreč prezreti pri deželi Kranjski posebne okoliščine, da odide v začetku zimskih mesecev vzlasti starejše moško prebivalstvo v sosedne dežele, da si tam ali s kramarijo ali večji del z obtesavanjem lesa v širnih gozdih hrvatskih in slavonskih priskrbé vsakdanjega kruha.

Ta okoliščina je vzrok, da niso 31. decembra, ko se navadno pričenja ljudsko štetje, ti ljudje doma, ker se vrnejo šele v začetku pomladi v domovino; vsled tega se je dne 31. decembra 1890 o ljudskem štetju naštel le 498.958 prebivalcev, dočim jih je v resnici po izkazih, katere imamo na podlagi župnijskih knjig, okolu 520.000, in iz ravno tistega vzroka po vsi pravici trdimo, da ni samo 112.146 nad 24 let starih moških prebivalcev, kakor je tukaj zaznamovano, temveč gotovo 120.000, ker večina po zimi odsotnega prebivalstva pripada tej kategoriji. Zato bi se tudi prej preračunjeni odstotni stavki zvišali, kakor je umevno, ugodno Kranjski deželi.

(Konec sledi.)

Državni zbor.

Dunaj, 30. aprila.

Pričetkom seje poslanec Dvořák in tovariši nasvetujejo, da naj se vpeljejo ognjavarne in nestrupene žepenke iz tvarine, ki sta jo iznašla Gurovič in Walz.

Na to se nadaljuje razprava o volilni reformi. Poročevalec dr. Götz odgovarja raznim predgovornikom ter priporoča § 9 a brez premembe; izjavi se naravnost proti volilni pravici ženskih oseb, češ, ženskih nalog je v kuhinji in pri vzgoji otrok. Pri glasovanju so bili odklonjeni vsi preminjevalni predlogi.

Predlog poslanca Hagenhoferja se je odklonil z 248 proti 8 glasovom; za predlog so glasovali: Bartoli, grof Falkenhayn, Hagenhofer, Herk, Kaltenegger, Karlon, dr. Kathrein in Treuinfels.

Potem se je vršila razprava o § 10 a in b. K prvi točki, ki določa, da ima 500 volilcev kmečke skupine pravico do jednega poslanca, predlaga poslanec Falkenhayn, naj velja ta določba tudi za splošni volilni razred.

Predlog sta pobijala poslanca dr. Brzorad in dr. Götz ter poudarjala, da ni nikakega vzroka, da bi imeli delavci večje pravice, kot kmečki volilci.

Pri glasovanju se predlog odkloni in sprejme § 10 brez izpremembe.

§ 17 se vsprejme brez debate.

Na to se prične razprava o § 20. gledé izključenja od volilne pravice. K tej točki se je oglasilo

iglic, katerih osi ne stoje niti vertikalno niti horizontalno. Solnčni žarki vpadajo na te iglice, se lomijo, in prikaže se nam pojav, kakor smo ga opisali. Pojav pa je tem lepši in čistejši, čim pravilnejši so le-ti ledeni kristali; čim nepravilnejši pa so, tem temnejši in manj jasen je tudi kolobar. Tako Flammarion.

Frauenhofer pa meni, da ni potreba, da bi oblački sestajali iz ledenih iglic, marveč da zadostujejo kapljice vodene pare. Po njegovem mnenju se pojav tako-le razlaga:

Neki del ozračja, in sicer tisti, ki se nam zdi v bližini solnca, je napolnjen z vodenimi parami, zgoščenimi v kroglice. Solnčni žarki dospó do teh kroglic; vpadajoča svetloba se lomi, t. j. spremeni svojo pot, in bela solnčna svetloba se razkroji v svoje sestavne dele: v sedmero mavričnih barv, istotako kakor če prehaja skozi stekleno prizmo. Ako od kake kroglice dohaja v naše oko n. pr. rudeča barva, nam le-ta dohaja tudi od vseh drugih kroglic, ki so istotako daleč od solnca oddaljene: napravi se rudeč prstan. Le-ta je navadno širok do 30 stopinj. Od kapljic, ki so 2 krat, 3 krat itd. bolj oddaljene od solnca, nam istotako dohajajo rudeči solnčni žarki, in nastane drugi, tretji itd. rudeči prstan.

(Konec sledi.)

več govornikov. Vsprejet je bil predlog poslanca dr. Grossa, ki zahteva, da se vojakom, ki so navezani le načasne vaje, ob času vojne službe ne odvzame volilna pravica.

Posl. Schneider je predlagal, naj se odvzame volilna pravica vsem onim, ki podkupujejo volilce ali jim na kakoršenkoli način škodujejo. Dalje zahteva tudi, naj se odreče volilna pravica vsem krščenim in nekrščenim židom.

Ta predlog, kakor tudi vsi drugi nasveti razun Grossovega so se odklonili.

V nadaljni razpravi predlaga poslanec Pfeifer, naj se paragraf 26 o volilnem redu toliko spremeni, da se od dne, ko se razgrnejo na ogled volilni zapisniki, ne vrše več nobene druge poprave, nego take, ki so potrebne vsled došlih reklamacij.

Posl. Hofmann-Wellenhof zahteva, da se zapiše na vse volilske izkaznice poleg številke tudi ime in stanovanje volilca, in ne samo na izkaznice volilcev izmej veleposestva.

Poslednji predlog so podpirali poslanci dr. Kronawetter, dr. Schücker in poročevalec Götz, kateri se je pri glasovanju tudi vsprejel, padel pa je predlog poslanca Pfeiferja.

Na to se debata prekine.

Posl. Erb in tovariši stavijo nujni predlog, v katerem zahtevajo, naj budgetni odsek še v tem zasedanju poroča o vladni predlogi glede ureditve uradniških plač.

Predlog je zadostno utemeljen in se vsprejme.

Konečno se prebero razne interpelacije in nato seja zaključí.

Prihodnja seja v ponedeljek.

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. maja.

Rešitev dunajskega vprašanja je mej drugim zelo razburila mažarske kroge. Razni mažarski listi z vso silo udrihajo po dunajski antisemitski stranki ter njenem vodju dr. Luegerju, ki se je predrznil do skrajnosti. Nad vse jih pa jezi, da bode dr. Lueger, akoravno ne kot župan, vendar pa kot podžupan vodil vse dunajske občinske zadeve. Mesto Dunaj se bode sedaj moralo pokoriti „neznatnemu odvetniku“, pravijo nadalje omenjeni listi, onemu, ki je največji nasprotnik dualistične ustave in ogerskih prvakov. — Mažarski židje so bili popolno uverjeni, da bode zmaga na njihovi strani, toda opekli so se. Antisemitska stranka, ki vztrajno nadaljuje boj proti židovski nadvladi, je dobila hvalevredno priznanje in ž njo vred tudi njeni vodja dr. Lueger. Boj, kateri se je do sedaj uspešno vršil med krščanstvom in židovstvom, se bode nadaljeval s podvojeno močjo in donesel slavno zmago stranki pravičnosti. Mažarski židje imajo toraj dovolj vzroka za jadikovanje, kajti krščanski Dunaj ne bode popreje miroval, dokler ne premaga svojega tekmeča v to- in onostranski državni polovici.

Čisti dohodek severne železnice, kateri se, mesto da bi se vporabil v državne potrebe, steka v Rothschildove in njegovih tovarišev nenasitno žepe, je znašal koncem minulega leta 11.142.000 gld., od katerega so dobili židovski akcijonarji, ne da bi s prstom genili, za vsako akcijo 137 gld. 25 kr. ali 13.07 odstotkov nominalne vrednosti. Poleg tega se je povišala glavnična vrednost teh akcij od 1000 na 3400 gl., toraj se je več nego potrojila. — In kdo je prislužil te ogromne svote? Sestradani in slabo plačani železniški služabniki in lačni rudarji v družbinih premogovnikih v Korvinu in Ostrovi. In vkljub temu se da voditi socijalna demokracija od židovskih oderuhov, akoravno vidi, da so ti njeni tlačitelji. Tukaj naj se pometa in išče zaslepljenosti.

Židje v Avstriji. Po statističnih podatkih osrednje komisije je v Avstriji 1.141.615 židov; od teh jih odpade na Dolenjo Avstrijo 128.784, na Zgornjo Avstrijo 1078, Solnograško 157, Štajersko 1989, Koroško 164, Kranjsko 89, Primorsko 5208, Tirolsko 737, Češko 94.479, Moravsko 45.324, Slezijo 10.042, Galicijo 780.468 (!), Bukovino 82.717 in Dalmacijo 329. Potem takem odpade na 1000 prebivalcev 47 židov, ki pa imajo na politično-gospodarskem polju in v časopisju več vpliva, kakor 953 domačih, delavnih kristijanov.

Srbija. Razna poročila o navstali ministerski krizi so potihnula in trdi se, da se je s kraljevim posredovanjem doseglo sporazumljenje mej ministerstvom in vodji opozicije. V svrhu rešitve perečega ustavnega vprašanja se namerava v najbližjem času

sklicati poseben odsek 12 članov, v katerem bodo zastopane vse opozicijske stranke. S tem seveda še ni izginilo veliko nasprotstvo mej vlado in strankami in je to odvisno le od uspehov nadaljnjih posvetovanj v imenovanem odseku, vendar pa se to nasprotstvo kolikor možno prikriva posebno na zunaj, da se ne bi reklo, da je navstala kriza pod vplivom zunanje politike.

Reforme za Makedontjo. Nedavno objavljene in potrjene reforme za nekatere okraje v Makedoniji prebivalci niso vsprejeli s takim veseljem kakor je mislil sultan in ž njim vred tudi knez Ferdinand, ki je menil, kako bode ustregel zatiranemu ljudstvu. In temu se ne moremo čuditi, kajti reforme so reforme le po imenu in ne vstrezajo niti najmanjše ljudskim zahtevam in ne obsegajo niti polovico tega, kar je sultan obljuboval evropskim poslanikom. Vsled tega vlada velika nevolja mej Makedonci in Bolgari in ostro napadajo turško vlado. Mesto da bi sultan s pravičnimi presnovami zadušil vedno večji upor, je še bolj zanetil ogenj upora ter razburil nezadovoljno prebivalstvo.

Harris o razmerah v Južni Afriki. Frank Harris, glavni urednik unionističnega „Saturday Review“, ki se je pred kratkem vrnil s potovanja v južni Afriki, opisuje v zadnji številki omenjenega lista žalostne razmere v ondotnih pokrajinah in pojasnuje vzroke navedenih podatkov. Harris piše nastopno: „Položaj v južni Afriki je zelo resen in preti nam velika nevarnost, da bodo južno-afriške pokrajine za nas izgubljene, kakor so izgubili naši predniki severno Ameriko. In kdo je tega kriv? Nihče drugi ne, nego hujškanje „Times“ in angleška nestrpnost, ki so silili v to, naj se pošljejo čete v Transvaal, da pomirijo prvotno razburjenost. Ako se bode angleška vlada vedno ozirala na pisarjenje imenovanega časnika, bode Južna Afrika prav gotovo izgubljena. Anglija nima nikake pravice vtikati se v stvari, katere jo nič ne brigajo. Pogodba z leta 1884 odločno prepoveduje vsako vmešavanje Anglije v notranje razmere in Chamberlain bi moral uvideti, da preti Angliji velika nevarnost.“ — Angleški magnatje se boje za svoje oderuške zaveznike, katerim se na vsak način hočejo najodločnejše upreti in se otresti težavnega jarma, toda za to naklonjenost jo bodo najbrže prav dobro skupili.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. maja.

(1. majnik.) Danes obhajajo socijalni demokratje svoj delavski praznik. Tudi tiskarne po večjih mestih praznujejo in listi danes ne izidejo. V Ljubljani je 1. majnik delavni dan, kakor véeraj. In to je prav. Katoličani praznujmo od Boga določene nedelje in praznike, takrat počivajmo od telesnega dela, one dneve pa tudi posvečujmo, skrbeč za svoj duševni blagor. — Vender so pa tudi v Ljubljani socijalni demokratje imeli danes shod pri „Perlesu“, kateremu je predsedoval Kordelič. Govorili so Brozovič o 1. majniku, o potrebi splošne volilne pravice, o svobodi zborovanja, o štrajku, prosti kolportazi in odpravi cenzure. — Isto je ponavljal mizar Petrič v nemškem jeziku. Brozovič ml. je govoril o osemurnem delu, Petrič zopet o ženskem vprašanju ter ob enem povdarjal, da je na Kranjskem še slabo s socijalno demokracijo, da na to kronovino še ne morejo računati, vender da treba tudi tukaj vstrajno delati. Potem so se vsprejele resolucije glede 1. majnika, osemurnega dela, občne volilne pravice itd. Shod je bil v jedni uri končan. Vdeležilo se ga je kakih 80 ljudij, največ železničarjev in mizarjev. — Mi obžalujemo, da se tudi pri nas ljudje tako lahkomišelnost vsedajo na limanice židom, ki so dosedaj s kapitalističnim liberalizmom ljudi slepili in drli, a ker sedaj vidijo, da se je liberalizem preživel, začeli so isti židje s socijalno demokracijo slepiti ljudi, ki človeka le razburja, a mu ne oskrbi vsakdanjega kruha ter mu trga iz src vero v Boga in njegovo krščansko vero.

(Iz seje mestnega sveta dne 30. aprila.) Predsedoval je podžupan dr. Bleiweis, navzočih je bilo 20 odbornikov. — Predsednik je povabil navzoče, da se vdeležijo duhovnega opravila za pok. cesarico Marijo Ano, ki bode 5. maja v stolnici. — Prebrala se je izjava župana P. Grasselija, v kateri naznanja, da se odpove županstvu in mestnemu odborništvu. Po predlogu dr. Bleiweisa se izreče g. P. Grasseliju zahvala mestnega

sveta za njegovo 14-letno „vsepešno delovanje“ na županskem stolu. Podžupan dr. Bleiweis izjavi, da bode vse potrebno ukrenil glede volitve novega župana v smislu § 22 občinskega reda. Dr. Majaron stavi nujni predlog, naj bi se novim obrtnim podjetjem v Ljubljani, Šiški, Udmatu in na Glincah dovolile skozi pet let enake polajšave glede davkov in pristojbin, kakor so se dovolile za Trst in okolico. Hribar predlaga, naj se takoj razpiše mesto 3. mestnega inženjerja. Dr. Gregorič predlaga, naj se magistratu naroči, da vse stavbinske zadeve reši do konca prihodnjega tedna ter jih odda stavbinskemu odboru. Dr. Krisper poroča o vspehu odposlanstva pri deželni predsedstvu ter omeni, da zahteva deželni predsednik dva člana v odboru za regulacijski fond. V dopolnilo mestnega regulacijskega fonda se odpošlje deputacija k osrednji vladi na Dunaj s prošnjo za 200.000 gld. brezobrestnega in 300.000 gld. 3% posojila. — Državna podeljena podpora ostane tudi onim hišam, ki se morajo umakniti zaradi regulacijskega načrta, ako se vsa podpora porabi za popravo ostale hiše. — Na to je prišlo na vrsto več stavbinskih stvari in potem se je vršila tajna seja.

(V pokoj) stopi župnik pri Sv. Jakobu na Savi č. g. Valentin Skul.

(Za spomenik † kanonika Jerana.) C. gospod Ivan Sušnik, kanonik v Ljubljani, 5 gld. — C. gospod deželni poslanec Tom. Kajdiž, dekan v Moravčah 5 gld. — Gosp. poslanec in ravnatelj Iv. Hribar „v spomin moža, ki je dobrote delil z obema rokama, duhovnika, kateremu je bilo odpuščenje najslajša pravica njegovega svetega poklica,“ 10 gld.

(Poštni urad v Begunjah pri Cerknici) Dne 16. maja 1896 odpre se v Begunjah pri Cerknici na Kranjskem v političnem okraju Logaškem nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštno-hranilnišnega urada. Zvezo bode imel s poštnim uradom v Cerknici po poštohodu.

(Goriške novice.) Smrtna kosa je zopet vgrabila delavca iz vinograda Gospodovega. Dne 25. m. m. je umrl prečast. gosp. Stefan Pahor, kurat v Pevmi, za vnetico. Le jeden teden mu je manjkalo do 85. leta. Kot duhovnik je deloval 56 let, od teh 45 let v Pevmi. Pogreba se je vdeležilo 19 redovnikov, veliko duhovnikov in duhovnjakov. Nagrobni govor je imel č. g. Golob, kurat podgorski. N. p. v m. — V Gorici je pričel izhajati nov laški časopis po trikrat na mesec pod naslovom: „L'eco del popolo“, (ljudski odmev). Pisan bo v katoliškem duhu.

(„Nada“.) Že drugo leto izhaja v Sarajevu ilustrirani list „Nada“, katerega izvrstno urejuje vladni svetnik Kosta Horman. To je že tretji list, katerega izdaja bosenska vlada, list, za katerega vnanjo opravo bi se ne sramoval niti sam Pariz. — Okolu „Nade“ zbirajo se najboljši hrvatski in srbski pisatelji, n. pr. Fra Grga Martić, dr. Tresić-Pavičić, dr. Lazo Kostić, Milaković, Katalinić Jeretov, Fran Kuhač, Gjalski, bog Kapetanović, Gjorgje Popović in drugi. — „Nada“ zares krasno združuje Hrvate in Srbe pod jedno streho, a se zelo zanima tudi za nas Slovence. — V predzadnji številki priobčila je „Nada“ iz peresa Ivana Nagliča simpatičen članek o razvoju in sedanjem stanju slovenskega gledališča ter ob enem tudi krasno sliko deželnega gledališča v Ljubljani. Č. g. Simon Gregorič priobčil je v tretji letošnji številki prekrasno pesem „Leté oblaki“ v slovenskem izvirniku; sicer pa objavlja „Nada“ pogosto člančice in notice o literarnih in kulturnih odnošajih bratov Slovencev. List izhaja dvakrat na mesec in stane 6 gld. na leto.

(Iz Brna) 24. aprila. Dr. Stránsky je vendar enkrat dobil kar je zaslužil. Njegovi volilci so se zbrali v Tišnovu in povabili gosp. doktorja k „raportu“. Toda kdo ni prišel? Doktor. Račun dajati pred samimi volilci mu ni dišalo, za to se je opravičil in ponudil, da se hoče opravičiti pri ljudskem shodu dne 3. maja. Lesjak že vé zakaj. Volilec mora govoriti stvarno, resno, ne tako pri ljudskih shodih, kjer onemogočijo razgovor najeti kričarji.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurznem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Volilci so nastavljeni past dobro pregledali in dali g. doktorju „ultimatum“: odloži svoja mandata, ker se ne moreš pred nami oprati, takega „vsestranskega“ ali vsaj „obojsstranskega“ poslanca, kakor si ti, ne maramo. — Že večkrat sem omenjal človekoljubje lidovih odvetnikov. Evo zopet jeden dokaz. Pri Og. Brodu je prišlo 23 občanov navskriž s župnikom iz Hrozenkova radi neke meje. Kot svojega zastopnika so si vzeli odvetnika Večeřo. Ta napravi zoper župnika mestu jedne 23, reci: triindvajset tožba in vzame s seboj k obravnavi še svojega koncipienta, da bi bili stroški večji —, pardon manjši. Zoper to se je odzval župnik, nepotrebnih stroškov ni plačal, namreč 22 tožb in koncipienta. Gg. odvetniki pa zastoj delati ne morejo, bolje nočejo, in tako morajo tožitelji plačati sami. Naši lidovi advokati se smejo jednati slavnemu Edisonu, ker iznajdejo zares ne malo iznajdeb, kako bi ljudi drli. — V Sleziji pri Vitkovicah so prišli na nov jodov vir, ki da trikrat več joda kot vsak dozdej znan. Škoda, da ni kraj za toplice. Da ga spravijo v denar, prodajali bodo v lekarne jodovo sol. — Pokojnemu poslancu Skopaliku nameravajo zgraditi iz prostovoljnih doneskov spomenik. — Častiti bralci se spominjajo na dvoboj žida Lustiga in nadporočnika bar. Suinija. Vojaško sodišče je obsodilo zdaj Suinija k izgubi častniške časti, ko je moral že prej 30 dni zapora doma presediti, in da bi mu ne bilo preveč žal, zgubil je svoje častništvo tudi Lustig. Kot prostaka morda ne bota več tako urna v častnih zadevah.

(Iz Prage.) 26. aprila. Kar je smatral vsak kot skrajno potrebno, se je vresničilo: za Prago in okolico se je ustanovilo ljudsko-katoliško društvo. Doslej je bila katoliška stranka privesek drugih strank, ker se je mislilo, da ni drugačna organizacija mogoča. Ta nesrečni predsodek je padel in zgodilo se je, kar bi se bilo moralo že zdavnaj zgoditi. Med glavnimi governiki so bili dr. Burian, strgar Satorie in kapelan Simon, ki je navedel izred vrednika „Nar. L.“, g. Hořice, o katerem je izpovedal, da bi se ne bil časopis vzdržal brez židovskih inseratov. Bog daj, da se ustanovi še več društev in združi v močno verigo katoliške organizacije na Češkem. — Poslanec Eim je govoril pred svojimi volilci v Choteboru. Iz njegovega govora se spozna, da je bila šestletna opozicija Mladočehov neumestna, da bode bolje lotiti se politike toliko črtanih Staročehov. Da ni bila njegova izjava preveč očitna, so figurirali v njegovem govoru Thun, Badeni in posebno dobra kost je bil general Succowaty. Toda kar se govori, le ostane. — S poslancem Purghartom ima mladočeški klub veliko križev in težav. Obdolžil je rudarskega svetnika Bussa raznih nepoštenostij in sleparij, in dasi tudi se je spričala neresničnost njegove trditve, ni hotel preklicati. Busse je med tem časom umrl, a klub zahteva, da se Purkhart opraviči. Stvar preveč vpije, torej se tudi ne more potlačiti. — Paviljon Geitlerjeve gospe na narodopisni razstavi, kjer je bilo milijon krajcarjev in se je pobiralo za šolsko matico, pojde zdaj v Budimpešto. Ta narodna gospa je dobro „špekulirala“, pomnožila si je svoje premoženje za kakih 10.000 gld., ko se ji je to očitalo, je tožila vrednika Jaroša, a zgubila pravdo. Zdaj skuša si premoženje pomnožiti še pri ogerski razstavi. Eljen mladočeški - mažarski harafšág! — Dr. Flajšhaus je zdaj dobro posvetil na učenost dr. Gebauerja, ki je trdil, da je kraljevodvorski rokopis podvržen. Boj o njegovi pristnosti bode hujši, kot je bil prej in izid pokaže, kako plitva je bila Gebauerjeva učenost. Flajšhausu očitajo nevhaležnost proti svojemu nekdanjemu profesorju, da bi ga tem potom osmešili in zastrašili. — Pokojnemu Palackymu se bode vendar jedenkrat zgradil spomenik.

Za dijaško mizo namesto venca na grob pokojnega monsign. Jerana.

C. g. Jožef Preša, župnik v Ovsiašah 5 gld. — C. gosp. Ivan Sušnik, kanonik v Ljubljani 5 gld. — Veleč. gosp. Andrej Drobnič, dekan v Šmarji 10 gld. v spomin na nepozabnega prijatelja. — Notranjski gg. duhovniki: Podboj, Klemenec in Sarc 10 gld. v spomin nepozabnemu dijakoljubu. — Č. g. župnik Jos. Nakus v Vipavi 5 gld. — G. Fr. Boncelj, župni upravitelj

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

v Dražgošah 2 gld. 50 kr. — Č. g. Anton Zlogar, župnik v Kranjski gori 1 gld. 50 kr. — Č. g. Jos. Vrankar, kapelan v Kranjski gori 2 gld. — Č. g. Janez Tavčar, župnik v Lešah 5 gld. — Č. g. profesor Janez Gnjezda 5 gld.

Društva.

(Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu) javlja, da priredi dne 2. maja ob 1/8. uri zvečer v gostilni „zur Dreifaltigkeits-äule“ svoje prvo javno redno zborovanje. Na dnevnem redu so volitve novega odbora, revizorjev in častnega sode.

(Vabilo k običnemu zboru) „Pedagogičskega društva“, dne 7. maja v Krškem v šolskem poslopiu ob 1. uri popoldne po nastopnem vspredu: 1. Nagovor v spomin 150 letnice slavnega pedagoga Pestalozzija. 2. Odborovo poročilo v smislu § 27. društvenih pravil. 3. „Proste misli o vzgoji.“ Poročevalec gosp. Flor. Rozman. 4. Ogledovanje novega relief-zemljevida krške okolice. 5. Določitev prihodnjega zborovanja. 6. Predlogi. Gosti dobro došli! Po zborovanju prosta zabava v gostilni „na pošti“. Odbor.

Telegrami.

Dunaj, 1. maja. Črnogorski knez Nikolaj je dospel včeraj sem in se podal v Heidelberg k zdravniku.

Dunaj, 1. maja. Včeraj je dospela sem bolgarska kneginja s princema Borisom in Cirilom. Na kolodvoru jo je vsprejel turški poslanik.

Zader, 1. maja. Pri včerajšnji dopolnilni volitvi za državni zbor mesto pokojnega dr. Klaiča je bil v občinah Dubrovnik in Korčula soglasno izvoljen njegov sin advokat Peter Klaič.

Berolin, 1. maja. Bolgarski knez Ferdinand je dospel včeraj popoldne sem. Vsprejel ga je v cesarjevem imenu grof Kanitz z mnogimi dostojanstveniki.

Pariz, 1. maja. Poslanska zbornica je bila povodom včerajšnje seje natlačeno polna. Z izjavo ministerskega predsednika je bil centrum popolno zadovoljen, na skrajni levici so se pa čuli glasni ugovori. Ministerski predsednik odgovarja na interpelacije gledé sostave novega kabineta. Vname se daljša, burna debata. Konečno se ministerska izjava vsprejme z 231 proti 196 glasovom.

Rim, 1. maja. Nasproti poročilom, ki krožijo posebno v Parizu, da je papež obolel, izjavlja njegov zdravnik, da se sv. Oče prav dobro počuti. — Kardinal Galimberti je nevarno zbolel.

Leeds, 1. maja. Vsled eksplozije v premogovniku Micklefield je podsutih blizu 100 delavcev. Podrobnosti še niso objavljene.

Pomirljivo

sliz razkrajajoče in izvrstnega okusa so
antikataralične pastile lekarja Piccolija v Ljubljani
(Dunajska cesta)

katere učinkujejo proti hripavosti in olajšujejo kašelj. — Cena
škatljic 25 kr., 10 škatljic gld. 2.—. 124 (50—11) 4

Umrli so:

29. aprila. Albina Klandičar, stražnikova hči, 3 1/2 leta, Križevniške ulice št. 7, baemoh po davici. — Anton Černe, poštnega sluga sin, 12 ur, Sv. Petra cesta 21, oslabljenje. — Emil Wagner, častnikov sin, 2 leti, Travniške ulice 2, plučni katar.

30. aprila. Viktor Lukan, nadsprevodnika sin, 5 mesecev, Kolizej, bronchitis.

V hiralnici:

30. aprila. Jurij Krauland, krošnjar, 42 let, sušica možgan.

Tuji.

29. aprila.

Pri **Stons**: Hegyessy, Brunner, Löwy, Michalup z Dunaja. — Mädder, Zellhöfer iz Norimberka. — Deutsch, Spriner in Ultscher iz Grada. — Carbonaro iz Trsta. — Höfferer in Stenitzer iz Brna. — Hubad iz Kranja. — Gedlieska iz Budimpešte. — Kalman iz Maribora. — Germ z Vinice. — Elgn iz Liberec. — Wutscher iz St. Jerneja. — Piskar iz St. Ožbalta. — Rožič iz Pregrada. — Piskaček iz Linea.

Pri **Maliču**: Huber, Bude, Geiringer, Honkis, Eisler, Leidelmeier, Hammer, Pullizer, Müller, Lehrer, Reich, Feilhuber z Dunaja. — Mayer, Bernhart iz Grada. — Klaus iz Linea. — Burger iz Hrastnika. — Gruntar iz Ribnice.

Pri **Južnem kotedvoru**: Andrejak iz Gor. Mozolja.
— Wetzel z Dunaja. — Goljevšek iz Gorice.
Pri **bavarskem dvoru**: Rossmann in Tonhauser iz
Grada.
Pri **avstrijskem caru**: Kronabettvogel iz Kamnika.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
30	9. zvečer	728.4	15.4	sr. jzahn.	del. jasno	
1	7. jutraj	728.1	11.2	sl. jvzh.	oblačno	0.0
	2. popol.	728.2	13.1	sr. sever	"	

Srednja včerajšnja temperatura 15.1° in za 3.1° nad
normalom.

Zahvala. 336 1-1

Za mnoge dokaze srčnega sočutja, došle nam od
premnogih strani o boleznih in o smrti naše iskreno
ljubljenе soproge, odnosno matere, sestre, tete in sva-
kinje, gospe

Angele Bergant roj. Golob

in za toli častno spremstvo k zadnjemu počitku izre-
kamo najpriarčnejšo zahvalo vsem prijateljem in znan-
cem, zlasti prečastiti duhovščini domači, prečast. du-
hovščini iz Cerkelj, Kranja, Kokre, Olševka in Vogelj,
darovalcem mnogih krasnih vencev, gg. pevcev za
ganljivo žalostinke, osobiti pa onim, ki so nas v naj-
težjih trenutkih tešili in s tem ublažili prebitko žalost.

V Št. Jurji pri Kranji, dne 30. aprila 1896.

Žalujoči soproj

Aleksij Bergant
in sorodniki.

V najem se takoj odda lepo stanovanje

v Šent-Vidu nad Ljubljano
obstoječe iz treh lepih slikanih sob, kuhinje, kleti,
oziroma tudi hleva.

Več se poizvê pri lastniku **Antonu Debeljak-u**, po-
sestniku v Šent-Vidu nad Ljubljano hiš. št. 7. 533 2-1



Ugodna prilika za nakup!

Ravnokar so mi bili doposlani komisijskim potom
nastopni **glasovirji**: Bösendorfer,
Czapka, Stelzhammer, Parttart, dalje **pianino** v
orehovem lesu, črno prevlečeni.

Tudi imam v zalogi **vše rabljene glasovirje**,
katere oddajem po znatno znižani ceni.

Določene cene razvidne so na vsakem glasovirju
posebej; vabim torej uljudno na vpogled.

Ferd. Dragatin, 335 2-1
ubiralec glasovirjev v Ljubljani.



Stavišča v Prulah

na prodaj po 2 do 5 gld. štirijaški seženj. —
Zglasiti se je pri lastnici g. **Ter. Povše** v Ljub-
ljani, Poljske ulice hiš. št. 7. 337 3-1



221 13-8

Solnčnike

v najbogatejši izberi, trpežno izdelane
priporoč. po najnižjih cenah

L. Mikusch

v Ljubljani, Mestni trg šte. 15.

Izučen trgovec želi prevzeti v
najem 320 3-3

manjšo prodajalnico ali
gostilnico na deželi,

oziroma sprejme

službo poslovođje
v kaki trgovini.

Ponudbe pošiljajo naj se pod šifro „Najemnik“
v Novo Vas pri Rakeku (poste restante).

Palčice

in 319 30-5

galanterijsko blago

priporoč. po izredno nizkih cenah

FR. STAMPFEL v Ljubljani, Kongresni trg (Tonhalle).

Koverta s firmo

in

vizitnice

priporoč.

„Katol. Tiskarna“
v Ljubljani.

Razpis.

Zaradi oddaje **zidarskega dela** pri zvišanji šolskega poslopja
v Zagorji na Pivki se bo vršila

dražba

v četrtek, dne 7. maja t. l., ob 10. uri dopoldne v šolskem
poslopiu.

Mojsterska dela so preračunjena na 2800 gld. — Dotičnik, ki delo
prevzame, mora 5 % ni vadij vložiti.

Krajni šolski svet v Zagorji na Pivki,
dne 27. aprila 1896.

331 3-2

Frančišek Groznik, prvomestnik.



Trnkóczyja ustna voda

steklenica 50 kr.,

Trnkóczyja prašek za zobe

škatljica 30 kr.,

kakor tudi 246 6

vse medicinično-kirurškične in pharmaceutične pre-
parate, specialitete itd., dietična sredstva, homeo-
patična zdravila, medicinska mila, parfumerije itd.

priporočajo in razpošiljajo na vse strani

lekarniške tvrdke:

Ubald pl. Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko.
Viktor pl. Trnkóczy, Dunaj, Margarethen.
Dr. Oton pl. Trnkóczy, Dunaj, Landstrasse.
Julij pl. Trnkóczy, Dunaj, Josefstadt.
Vendelin pl. Trnkóczy, Gradec, Stajersko.

Pošiljatev z obratno pošto.



**Spomladanske
obleke,**

**površnike, nepremočljive
kaveloke** 289 10-6

za gospode in dečke kakor tudi
za gospé in deklice

iz pristne velblodje dlake ali pravega tirol-
skega lodna priporočata v največji izberi

Eričar & Mejač,
Ljubljana, Slonove ulice 9.

Ilustr. ceniki razpošiljajo se franko in zastoj.

Dunajska borza.

Dne 1. maja.		
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 10 kr.	
Skupni državni dolg v srebru	100 „ 95 „	
Avstrijska zlata renta 4%	122 „ 55 „	
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 „ 80 „	
Ogerska zlata renta 4%	122 „ 10 „	
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 „ — „	
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	965 „ — „	
Kreditne delnice, 160 gld.	356 „ — „	
London vista	120 „ 10 „	
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 75 „	
20 mark	11 „ 75 „	
20 frankov (napoleonidor)	9 „ 54 „	
Italijanski bankovci	44 „ 10 „	
C. kr. cekini	5 „ 65 „	

Dne 30. aprila.		
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	148 gld. — kr.	
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 „ — „	
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 „ 75 „	
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 10 „	
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138 „ 75 „	
Dunavske vravnave srečke 5%	126 „ 50 „	
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 „ 25 „	
Posojilo goriškega mesta	112 „ — „	
4% kranjsko deželno posojilo	98 „ 35 „	
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 „ 25 „	
Prioritetne obveznice državne železnice	222 „ 50 „	
„ „ južne železnice 3%	166 „ — „	
„ „ južne železnice 5%	128 „ 60 „	
„ „ dolenskih železnice 4%	99 „ 50 „	

Kreditne srečke, 100 gld.	— gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	139 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18 „ 25 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	69 „ 25 „
St. Genois srečke, 40 gld.	71 „ 50 „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	61 „ — „
Ljubljanske srečke	23 „ 25 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	158 „ 50 „
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3410 „ — „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	440 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	95 „ 50 „
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	61 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	82 „ 60 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	160 „ — „
Papirnih rubljev 100	127 „ 12 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.